

Šolski center za
pošto, ekonomijo in
telekomunikacije
Ljubljana

ŠOLSKI CENTER ZA POŠTO,
EKONOMIJO IN TELEKOMUNIKACIJE

RAZISKOVALNA NALOGA
**NOVA KARIERA UPOKOJENIH
ŠPORTNIKOV**
(Področje: ekonomija)

Mentorica: Ana Godec, univ. dipl. ekon.

Avtor: Maj Kovač, 4. c

Ljubljana, februar 2023

Vsebina	
POVZETEK	3
UVOD	4
Cilj in namen naloge	4
Metoda dela	4
Hipoteze	5
TEORETIČNI DEL – ISKANJE INFORMACIJ.....	6
Članek: Vrhunski šport, osebni bankroti in dvojna kariera	6
Članek: Športna pot od sanjskih plač do bankrotov.....	8
Članek: Ali je Bojan Križaj dokončno bankrotiral.....	12
Članek: Novomeška košarkarska legenda Matjaž Smodiš je zdaj gostinec.....	13
RAZISKOVALNI DEL	16
Cilji raziskovalnega dela.....	16
Metoda dela	16
Opis ankete.....	16
Potek ankete.....	16
REZULTATI IN INTERPRETACIJA ANKETE.....	17
POTRJEVANJE HIPOTEZ.....	30
Intervju s finančnim svetovalcem.....	31
ZAKLJUČEK	32
VIRI IN LITERATURA	33
PRILOGE	33

POVZETEK

V raziskovalni nalogi avtor preučuje športnike, ki po zaključku športne kariere oz. športni upokojitvi nadaljujejo svojo pot v poslovnem svetu.

V teoretičnem delu je preučil, zakaj tako veliko tujih športnikov bankrotira v roku 2–5 let po upokojitvi. V ta namen je raziskoval objavljene članke in intervjuje. Nadaljeval je s študijem primerov ter našel intervju z Mihom Urekom in njegovo knjigo Miselnost zmagovalcev. Knjiga je namenjena predvsem športnikom za temeljno izobrazbo na področju financ oz. kako upravljati s financami. Miha Urek sodeluje tudi z OKS ter izvaja delavnice finančnega opismenjevanja. Sledi študija primera upokojenega smučarja Bojana Križaja, ki ima, odkar je zaključil smučarsko kariero, neprestano finančne težave. Nazadnje je preučil še zgodbo Matjaža Smodiša, ki mu je uspelo ne samo v športni karieri, ampak tudi v poslovni karieri. Je lastnik Picerije Kralj Matjaž, KK Troti ter svoje pekarnice.

V praktičnem delu je avtor z anketnim vprašalnikom anketiral upokojene športnike. Za pomoč pri vzpostavljanju stikov s športnikov je prosil svoje prijatelje, družinske člane, trenerje in profesorje. Iz anketnih odgovorov je ugotovil:

- da večina anketiranih upokojenih športnikov pravočasno začne razmišljati o novi karieri, ker med športno kariero premalo zaslužijo, da bi lahko uživali v brezdolju,
- da si izberejo poklic ali delo, v katerem uživajo,
- da se dobro pozanimajo, kam investirati denar, vendar jih zelo malo za nasvet vpraša finančnega svetovalca, raje vprašajo za nasvet svojega partnerja, prijatelje in družinske člane,
- da jih je kljub temu, da le malo športnikov za nasvet vpraša finančnega svetovalca, samo 11 % bankrotiralo, ker so jim v novi karieri pomagale športne izkušnje.

Ključne besede:

- upokojeni športniki
- finančni svetovalec
- nova kariera
- bankrot

UVOD

V raziskovalni nalogi bom ugotavljal, kdaj, kje in kako so se športniki odločali, kaj bojo počeli po koncu svoje kariere.

Tudi sam se ukvarjam s športom. Treniram košarko, kjer sem nagrajen s honorarjem. Od letos sem sodnik na košarkarskih tekmah, trener na osnovnih šolah in pomožni sodnik na tekmah. Poznam veliko mladih in starejših športnikov, z raziskovalno nalogo bi rad pripomogel, da se ne zgodi kakšnemu od njih bankrot po upokojitvi, in zato bom raziskal, kaj je najbolje za športnike po športni upokojitvi.

Vrhunski športniki se pogosto znajdejo v finančno izjemno zahtevnih položajih. Od velikih zaslužkov v mladih letih naj bi jih življenje peljalo do potrebe po dodatnem izobraževanju in nato dvojne kariere v zrelih letih.

Za to temo sem se odločil, ker sem v veliko člankih prebral, da velika večina upokojenih športnikov po upokojitvi bankrotira. Predvsem je to pogosto pri tujih športnikih, ki igrajo v najmočnejših ligah v vseh športih. Zanima me torej, kako bi se športniki temu lahko izognili.

Profesionalni športniki v svoji karieri zaslužijo visoke prihodke in živijo luksuzno življenje. Ko se upokojijo, hočejo še vedno živeti luksuzno, vendar jim prihodki tega ne omogočijo.

Cilj in namen naloge

Glavni cilj naloge je preučiti, na kakšen način se bivši športniki preživljajo po koncu svoje športne kariere. Ali športniki sploh znajo preživeti po koncu svoje športne poti? Ali jim je delo, ki ga opravljajo tedaj, sploh všeč – ali uživajo v tem?

Težava nastane, če je športnik prepričan, da ne potrebuje dodatnega vira prihodka po koncu kariere, ker meni, da je med športno kariero ustvaril dovolj, da lahko preživi na enakem nivoju, kot je živel v času športne kariere. Večina profesionalnih športnikov v obdobju svoje kariere živi razkošno življenje, ker imajo tako velik mesečni oz. letni prihodek in malo stroškov.

Namen naloge je, da ugotovim, zakaj tako veliko športnikov bankrotira, kje dobivajo ideje za nove začetke, kdo jim je pomagal pri novi karieri ter kakšni so bili začetki.

Metoda dela

Raziskovalna naloga je sestavljena iz dveh delov. V prvem, teoretičnem delu, preučujem obstoječo strokovno literaturo. Iz nje poskušam razbrati in predstaviti finančne izkušnje upokojenih športnikov.

V drugem delu bom analiziral bivše športnike. Podatke bom zbral z intervjuji. Preveril bom predvsem, kdaj so začeli razmišljati, kaj bodo počeli po športni karieri, in kam so vlagali svoj denar med športno kariero.

Hipoteze

Zastavil sem si 7 hipotez.

Hipoteza 1: večina športnikov začne prepozno razmišljati, kaj bodo počeli po športni upokojitvi.

Hipoteza 2: športniki menijo, da po koncu svoje kariere ne potrebujejo dodatnega vira prihodka.

Hipoteza 3: športniki ne uživajo v tem, kar delajo po svoji športni upokojitvi.

Hipoteza 4: športniki premalo zaupajo finančnim svetovalcem.

Hipoteza 5: športnikom pri novi karieri pomagajo lastnosti, ki so jih pridobivali med športno kariero.

Hipoteza 6: športniki se dobro pozanimajo, komu zaupati na finančnem področju.

Hipoteza 7: športnikom na začetku nove kariere pomagajo prijatelji, partner, družinski član.

TEORETIČNI DEL – ISKANJE INFORMACIJ

Članek: Vrhunski šport, osebni bankroti in dvojna kariera

Povz. po Vrhunski šport, osebni bankroti in dvojna kariera, finance.si, objavljeno 28. 6. 2019.

V članku sem prebral, da je ameriška revija Sports Illustrated objavila statistiko, da kar 78 % igralcev NFL v roku dveh let po koncu kariere konča v stečaju. Zgodba je podobna v ligi NBA, kjer jih skoraj 60 % bankrotira v petih letih po upokojitvi. Podobne zgodbe so tudi v nogometu, natančneje v Premier ligi. Slovenske razmere so drugačne, zato večina slovenskih športnikov začne razmišljat prej kot v tujini, kjer je večji trg.

Rašo Nesterović, nekdanji košarkar NBA in Evrolige, je v predgovoru knjige Olimpijskega komiteja, ki ima naslov Miselnost zmagovalcev, njen avtor pa je Miha Urek, navedel, da večina vrhunskih športnikov ni visoko izobraženih in da ne vejo, kako upravljati finance, prva novice po upokojitvi večine vrhunskih športnikov pa je, da so bankrotirali.

V isti knjigi so navedeni glavni razlogi za bankrot športnikov. Ti so naslednji: nizka stopnja finančne pismenosti, kratka doba profesionalne kariere in zaupanje napačnim ljudem oziroma finančnim svetovalcem. Rašo Nesterović k temu še doda, da je priporočljivo, da naj se športnik sam prepriča, kdo je med boljšimi finančnimi svetovalci, in da morajo preveriti, komu lahko zaupajo in ali poznajo koga, ki je imel z njim izkušnje.

Športniki so v letih, ko njihova kariera doživi vrh oziroma ko jim gre najbolje in ko služijo največ prihodkov, tarča prevarantov, ljudi, ki jih hočejo ogoljufati, ali svetovalcev z malo izkušnjami. Zato raje poslušajo svoje sorodnike ali prijatelje, ki jim zaupajo, vendar se ne zavedajo, da sorodniki tudi nimajo dovolj znanja na področju upravljanja z denarjem. Ker zaupajo napačnim ljudem, sprejemajo slabe odločitve.

Skupno vsem športnim zvezdnikom, ki padejo v stečaj, je, da slabo upravljajo z denarjem in so finančno nepismeni. Mnogi športniki postanejo profesionalci takoj po srednji šoli, ne da bi imeli kaj znanja na področju financ. Ena od največjih težav vrhunskih športnikov pri upravljanju z denarjem je, da velik zaslužek traja zgolj nekaj let, le redkim uspe, da traja eno desetletje. Kariera vrhunskih športnikov je kratka, sploh takrat ko služijo največ. To traja v najboljših primerih 5 do 7 let, potem se pa plača vsako leto niža. Ena izmed napak je tudi, da precenjujejo dolžino svoje športne kariere.

Skupni točki mnogih zgodb o športnih zvezdnikih, ki so končali v stečaju, sta finančna nepismenost in slabo upravljanje premoženja. Mnogi športniki postanejo profesionalci zelo mladi in zelo na hitro. Veliko od njih se tedaj ne zaveda, da se lahko njihova kariera konča čez noč zaradi poškodbe ali drugih dejavnikov.

Športniki na začetku kariere, ko pride do prvih večjih zaslužkov, nimajo odnosa do lastnega premoženja. Ko imajo večje zaslužke, tudi več porabijo, živijo bolj luksuzno. Športniki bi se morali zavedati, kako so ranljivi, čeprav imajo finančne svetovalce.

Varčevanje kapitala je pogosto težje kot ustvarjanje kapitala med športnikovo kariero. Kruta resnica je, da pogosto oziroma v večini primerov ne bodo imeli več možnosti priti do tako velikih zaslužkov v tako kratkem času. Zato bi se morali zavedati, da morajo ne samo ustvarjati kapital, ampak tudi vlagati del dobička. Zelo težko oz. skoraj

nemogoče je, da bi imel športnik dovolj znanja o financah, če je pa svoje celotno življenje preživel za šport. To je razlog, da skoraj obvezno potrebuje profesionalnega finančnega svetovalca. Morali pa bi se tudi zavedati, da ni velikih donosov, če ni velikega tveganja.

V uvodu knjige Mihe Ureka Miselnost zmagovalcev je navedena misel Primoža Kozmusa, svetovnega in olimpijskega prvaka v metu kladiva. Dejal je, da zmagovalci denar zapravljajo za nesmiselne stvari, vlagajo v napačne naložbe, zaupajo napačnim ljudem ter posojajo denar znancem. Vse to na koncu športnike pripelje do izgube denarja in prijateljev.

V knjigi Urek še navaja, da so skupaj z Olimpijskim komitejem Slovenije leta 2014 izvedli raziskavo, prvo sploh do sedaj, o stopnji finančne pismenosti slovenskih vrhunskih športnikov. Sodelovalo je 135 profesionalnih športnikov, ki so bili stari 20 ali več. Povprečna ocena je bila zadostna, 45,2 odstotka jih je dobilo oceno dobro, kar je bilo največ od vseh ocen, 23,7 odstotka jih je dobilo nezadostno oceno, nihče od 135 športnikov pa ni odgovoril na vsa vprašanja pravilno. Največ znanja so pokazali pri vprašanjih, ki se tičejo matematike in računanja, pričakovano pa najmanj pri vprašanjih, ki se tičejo razpršitev tveganja. Še posebej se je opazilo pomanjkanje znanja pri vprašanju glede nepremičnin, kjer se le tretjina zaveda, da ni pametno vseh svojih prihrankov nameniti investiciji v nepremičnine.

Slika 1: Logo Olimpijskega komiteja Slovenije

(Vir: Slovenski - Olimpijski komite Slovenije, olympic.si.)

Večina slovenskih športnikov ne zasluži dovolj, da bi s svojim finančnim predznanjem in strokovno pomočjo lahko imeli dovolj za celo življenje, zato je za vrhunske športnike

pomembna dvojna kariera. Težnja vrhunskih športnikov je njihova odločnost in doseganje zelenih rezultatov ne samo v športu, ampak tudi v vsakdanjem življenju. Tako obravnavata vrhunske športnike tudi Olimpijski komite Slovenije – združenje športnih zvez in Športna loterija, dolgoletni partner OKS – ZŠZ na področju dvojne kariere, izobraževanja, usposabljanja in ozaveščanja športnikov.

Tu gre predvsem za usklajevanje športne kariere in različnih drugih področij, najbolj izobraževanja. Usklajevanje športa in izobraževanja ne vpliva le na športnikovo osebnost, ampak tudi na njegov poklicni razvoj in zaposlitev po koncu športne kariere. Tako si najlažje zagotovijo ne samo dolgoročno finančno stabilnost, ampak tudi vključenost v družbo, ki jim je prej manjkala zaradi športnega stila življenja.

Članek: Športna pot od sanjskih plač do bankrotov

Povz. po Športna pot od sanjskih plač do bankrotov, siol.net, objavljeno 21. 4. 2016.

V članku sem prebral, da tudi v Sloveniji bankrotira marsikateri vrhunski športnik, kot je bil na primer Robert Ciglenečki. V članku so iz arhivov potegnili intervju z Miho Urekom, ki se ukvarja ravno s tem, kako vrhunski športniki obvladujejo osebne finance

Slika 2: Robert Ciglenečki

(Vir: Športna pot od sanjskih plač do bankrotov, siol.net.)

Miha Urek je nekdanji rokometaš, ki se je pred leti začel ukvarjati s finančnim svetovanjem. Sodeloval je tudi z Olimpijskim komitejem Slovenije in podjetjem Play Smart, s katerim so skupaj izdali priročnik Miselnost zmagovalcev. V priročniku svetujejo športnikom, kako živeti uspešno življenje zunaj igrišča.

Kot Urek sam pravi, priročnik ni samo za vrhunske športnike, ampak je za vse ljudi. Edina razlika med vrhunskimi športniki in navadnimi ljudmi je samo ta, da navadni ljudje ustvarjajo premoženje v obdobju štiridesetih let, športnik pa v približno petnajstih letih. Ker je to obdobje za športnike zelo kratko, potrebujejo veliko znanja in veščin, ki se jih morajo naučiti v zelo kratkem času. Največja težava je to, da so mladi neizkušeni, ne razmislijo o denarju in finančnih ciljih, ne vejo, s kom se pogovoriti o denarju.

Da bi postal finančni svetovalec, je Miha Urek začel razmišljati pred približno osmimi leti, ko se je udeležil dogodka ob 50. obletnici rokometu v Dobovi, kjer je nekoč tudi sam igral. Ta klub je bil nekoč med uspešnejšimi klubi v Sloveniji. Na tem dogodku je srečal nekaj svojih nekdanjih soigralcev. Po njegovih besedah so bili nekateri izmed njih neurejeni, v razcapanih oblačilih in skoraj brez dohodkov. To so bili soigralci, ki so se v času, ko je Urek komaj zbral dovolj denarja za avtobus, da se je pripeljal na trening, vozili v najdražjih avtomobilih, nosili najboljše obleke, ure, zlate verižice in imeli okoli sebe najlepša dekleta. Takrat je začel resneje razmišljati o teh težavah, saj se je na lastne oči prepričal, kaj se lahko zgodi športnikom ob napačnih pristopih. Ko je začel študirati in raziskovati, je ugotovil, da imajo športniki po vsem svetu težave po športni upokojitvi. Zato je začel pisati bloga in članke, sčasoma pa je dobil idejo, da bi zbral ekipo vrhunskih strokovnjakov. Ustanovili so podjetja Ekipa Play Smart, Urek je njen direktor in avtor programa. Hitro so se povezali z Olimpijskim komitejem Slovenije in na ta način začeli osveščati slovenske vrhunske športnike.

Slika 3: Miha Urek

(Vir: Miselnost zmagovalcev, www.galarna.si.)

V NBA, NHL, NFL imajo razvit sistem izobraževanja. Športnike izobražujejo o financah, da jih pripravijo na težave, s katerimi se srečajo takoj po profesionalni karieri, pa kljub temu veliko športnikov bankrotira.

Razlika med ZDA in nami je, da Slovenija nima primerljivega programa v šolah, kot ga imajo v Severni Ameriki. Olimpijski komite Slovenije je prva organizacija, ki se je resno in celovito lotila težave.

Slika 4: finančno svetovanje

(Vir: Kdo so finančni svetovalci, www.slovenec.org.)

V raziskavi leta 2014 je sodelovalo 232 vrhunskih športnikov. Športniki, stari manj kot 20 let (97 športnikov), so za poznavanja financ prejeli oceno zadostno. Povprečna ocena športnikov, starejših od 20 let (135 športnikov), je bila dobro.

Najslabše so športniki odgovarjali na vprašanje o nepremičninah. Le tretjina športnikov se zaveda, da vseh prihrankov ne smejo investirati v nepremičnine. Predvsem pri športnikih, ki prihajajo iz skupinskih športov, vlada trend, da vložijo ves dobiček v nepremičnine, a se zavedajo, da bodo potrebovali denar za pokojnino.

Glavna težava vlaganja v nepremičnine je, da je to del naše kulture, saj so v Sloveniji zagotovo najbolj razširjena naložba. Po evropski anketi o življenjskih pogojih SILC iz leta 2017 kar 78 % gospodinjstev živi v lastnih stanovanjih, precej pa tudi v stanovanjih v lasti sorodnikov, kar nas uvršča v vrh evropskih držav.

Ali športniki res potrebujejo finančnega svetovalca, ali res ne morejo samo uporabljati svojih financ? Že z vidika vsakdanjega življenja lahko vidimo, da razmere niso več take kot pred desetimi leti. Včasih je bila gospodarska rast in strategija investicije kupi in obdrži veliko preprostejša kot danes. Razmere se danes spreminjajo, cene padajo in rastejo, zato je tudi dobro imeti finančnega svetovalca, ker on bolje pozna trg kot športnik. Pri nas imajo le redki finančnega svetovalca. Osebni svetovalci v Sloveniji tudi ni kvalificiran poklic, kot je v tujini. V Sloveniji ni organizacije, ki bi nadzorovala in preverjala finančne svetovalce, kako svetujejo in kaj svetujejo posamezniku, zato je tako veliko zlorab.

Knjiga Miselnost zmagovalcev je prvi korak do pravilnega upravljanja osebnih financ, še pravi Urek.

Dostikrat se zgodi, da športnik izbere napačnega svetovalca, saj se premalo pozanima.

V knjigi je Urek želel na najbolj preprost način napisati, kako urediti finance. Opisana so štiri področja: obvladovanje financ, problem denarja, finančno načrtovanje, ustvarjanje prihrankov in premoženja ter upravljanje osebnega premoženja.

Veliko je odvisno od vpliva družbe, družine in trenerja, ki je na začetku kariere kot drugi starš, sploh pri individualnih športih.

Knjigo priporočam vsakemu športniku in tudi drugim ljudem.

Slika 5: Naslovnica knjige Miselnost zmagovalcev

(Vir: Miselnost zmagovalcev, www.galarna.si)

Članek: Ali je Bojan Križaj dokončno bankrotiral
Hrvaški spletni medij Dnevno.hr, objavljeno 7. 11. 2021.

Slika 6: Bojan Križaj

(Vir: Olimpijci iz Tržiča, trzican.si.)

To je članek o svetovno znanem nekdanjem slovenskem smučarju Bojanu Križaju, ki je bil velikokrat blizu bankrota.

Iz članka sem izvedel, da je 66-letni Bojan Križaj 7. 1. 2017 moral prodati svojo hišo, da bi poravnal dolgove, ki so nastali zaradi neuspešnih poslovnih poizkusov ne samo v Sloveniji, ampak tudi pri naših južnih sosedih. Po ocenah slovenskega sodišča je bil njegov dolg 1,7 milijona evrov, zato so se odločili, da gre njegova hiša v Tržiču na dražbo.

Bojan Križaj je svojo smučarsko kariero zaključil leta 1988. Po koncu kariere je delal za Elanove smučarske izdelke kot svetovalec, a v poslovnem svetu ni bil niti približno tako uspešen, kot je bil v smučanju. Propadlo mu je tudi podjetje Sortitus na Hrvaškem.

Članek: Novomeška košarkarska legenda Matjaž Smodiš je zdaj gostinec
Novomeška košarkarska legenda Matjaž Smodiš je zdaj gostinec, www.slovenske.novice.si, objavljeno 25. 7. 2022.

V nadaljevanju bom navedel tudi primer dobrih finančnih odločitev. Matjaž Smodiš, eden najboljših košarkarjev v zgodovini Slovenije, je postal gostinec.

Slika 7: Matjaž Smodiš v dresu CSKA

(Vir: Matjaž Smodiš, sport.znm.si.)

Matjaž Smodiš je nekdanji vrhunski košarkar, ki je kar trikrat je osvojil Evroligo. Danes je vodja logistike v podjetju Kralj Matjaž, ustanovljenem leta 2018.

Smodiš priznava, da je zadnja leta svoje športne kariere veliko razmišljal, česa bi se lotil in kaj bi delal. Kot sam pravi, je ogromno časa razmišljal o poslovnih idejah, nekatere je tudi preskusil, najbolj pa mu je uspela ideja Kralj Matjaž. Na začetku ni želel povezovati košarkarskega sveta s svetom gostinstva, ker ni hotel, da bi se govorilo, da je gostilna dobra, ker je Smodiševa. Gostilna mora biti dobra zaradi jedi, ljudi, ki tam delajo, vzdušja, ki ga stranke doživijo, počutja in zgodbe, še doda Matjaž. Sam pravi, da ni želel da bi gostilna postala nekakšen športni bar, kjer bi bila košarka vzporedna tema.

Tisto leto je s Smodišem vzpostavil stik Matevž Slokar. Predstavil mu je idejo in kot sam pravi, sta začutila dober »vajb«. Zgodba Kralj Matjaž se je začela oktobra leta 2018 z odprtjem pivnice Kralj Matjaž na Glavnem trgu 11 v Novem mestu in s Kraljevimi kraft pivi. Čez nekaj mesecev se je na istem naslovu pridružila še kavarna, zgodbo je nato zaokrožila picerija Kralj Matjaž, ki danes na lokaciji Supernove v Novem mestu. Kralj Matjaž se je razširil še v Kranjsko Goro ob vznožje smučišča ter v Kostanjevico.

Slika 8: Matjaž Smodiš z ženo in Gregor Macedoni

(Vir: Gregor Macedoni podprl Matjaža Smodiša, odkrito.svet24.si.)

Začeli so s pivnico in picerijo. Ponudba hrane se je razvila naknadno, danes pa imajo tudi lastno pekarno Križ Kraž, ki je prva ekološka pekarna v Novem mestu in okolici, pove Smodiš.

Povejmo še nekaj besed o Smodiševi košarkarski karieri. Smodiš je bil in ostaja cenjen in spoštovan v košarkarskem svetu. Trikrat je bil prvi v Evroligi, prvič leta 2001 s Kinderjem, nato dvakrat s CSKA, leta 2006 in 2008. Njegovo kariero sta zaznamovali dve hudi poškodbi. Leta 2007 so mu morali operirati levo stopalo, to je njegova stojna in odzivna noga, leto kasneje ga je čakal še poseg zaradi hernije diska. A s košarko je povezan še danes. Po koncu kariere je sodeloval s KK Krka in je odprl šolo košarke, ki pokriva Belo krajino in okolico Novega mesta. Iz tega se je razvil klub po imenu KK Troti, ki uspešno igra v 2. SKL. Smodiš je športni direktor kluba, rad tudi prihaja na treninge in rad svetuje. Je tudi častni član uprave KK Krka. S svojim podjetjem Kralj Matjaž podpira tudi rekreacijsko košarkarsko ligo Kralja Matjaža, kjer vsako leto igra po 200 rekreativcev.

Poleti 2021 je pa tudi sodeloval z zlatim kapetanom slovenske reprezentance Goranom Dragičem: skupaj sta sodelovala pri obnovi košarkarskega igrišča v Novem mestu.

Matjaž Smodiš je povedal kar nekaj lepih besed o Goranu, pravi, da je Goran njegov cimer iz reprezentance. Ko je Goran prihajal v reprezentanco, se je Matjaž počasi

poslavljal. Pravi, da je Goran dober fant in da si je naredil vrhunsko kariero in pohvali njega in njegovo ekipo, ki so obnovili igrišče v Novem mestu.

Slika 9: Matjaž Smodiš in Goran Dragič na otvoritvi novega igrišča v Novem mestu

(Vir: www.dolenjskilist.si.)

Za konec bi še dodal, da je Matjaž Smodiš lahko vzor vsakemu športniku tako na športnem področju kot tudi v podjetniških vodah.

RAZISKOVALNI DEL

Cilji raziskovalnega dela

Cilji raziskovalnega dela so naslednji:

- na podlagi odgovorov anketirancev na zastavljena vprašanja želim ugotoviti, kdaj so športniki začeli razmišljati, kaj bodo počeli po upokojitvi;
- želim ugotoviti, kdo jim je pomagal pri začetkih nove kariere;
- želim ugotoviti, ali imajo finančnega svetovalca in ali jim je ta dobro svetoval.

Metoda dela

Rezultate sem pridobil s pomočjo anketnega vprašalnika. Vprašalnike sem poslal bivšim športnikom. Za pomoč pri iskanju športnikov sem prosil prijatelje, trenerje, profesorje in družinske člane.

Opis ankete

- Anketa ima 15 vprašanj.
- Neodvisna spremenljivka je spol.
- Odvisne spremenljivke so naslednje: kdaj je anketiranec začel razmišljati, kaj bo počel po koncu športne kariere, ali ima finančnega svetovalca, s čim se sedaj poklicno ukvarja, ali so jim športne izkušnje pozitivno ali negativno pomagale pri novi karieri, ali so med športno kariero dovolj zaslužili, da bi lahko preživeli do konca življenja, ali uživajo v tem, kar delajo sedaj, ter ali so zašli v finančne težave po koncu športne kariere.

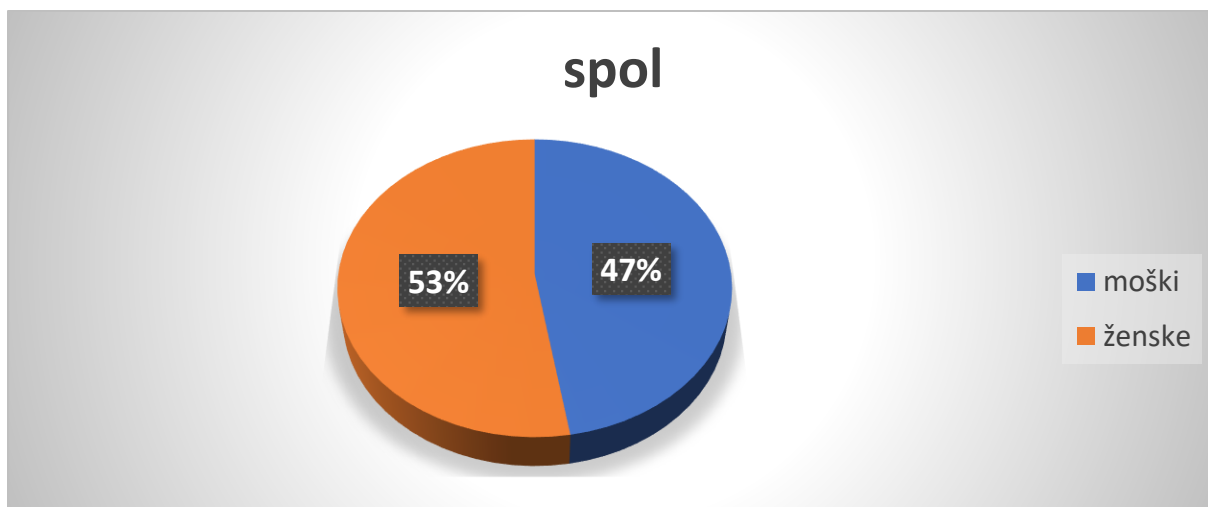
Potek ankete

Na začetku me je skrbelo, ali bom dobil dovolj upokojenih športnikov za anketiranje. Hitro sem se pozanimal pri prijateljih, trenerjih, družinskih članih in profesorjih. Svojo anketo sem poslal svojim prijateljem in tudi njih prosil, naj jo prepošljejo svojim prijateljem, ki poznajo upokojene športnike. Na anketo je odgovorilo 19 upokojenih športnikov.

REZULTATI IN INTERPRETACIJA ANKETE

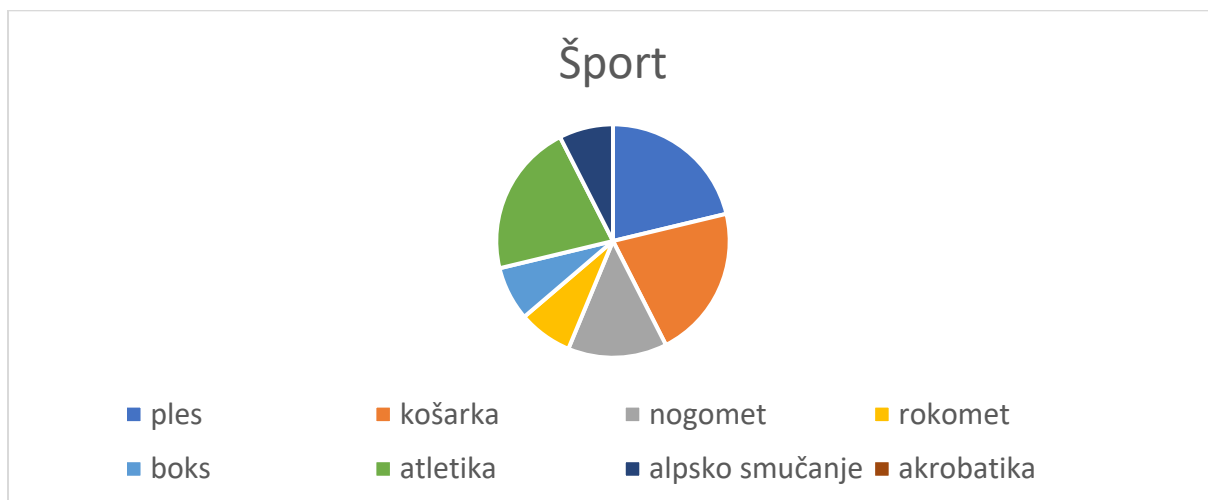
1. Spol

Graf 1: Spol anketiranih

Anketni vprašalnik je rešilo 53 odstotkov žensk in 47 odstotkov moških.

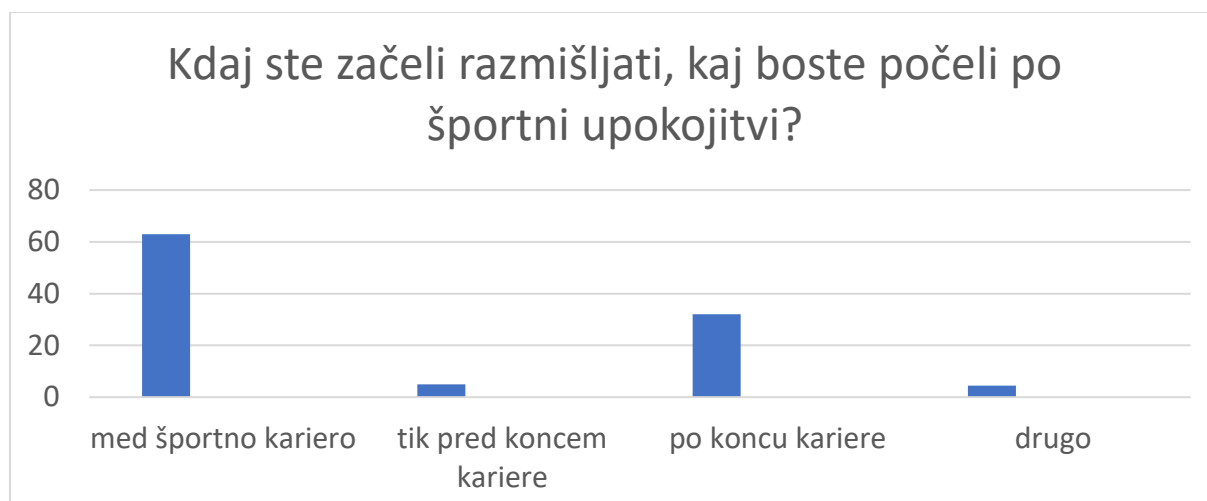
2. S katerim športom ste se ukvarjali?

Graf 2: S katerim športom so se ukvarjali

Anketni vprašalnik so izpolnili anketiranci, ki so se ukvarjali z veliko različnih športov. Kot vidimo na tortnem diagramu, je med njimi največ plesalcev, košarkarjev in atletov. Podrobna razporeditev je naslednja: ples 17 %, košarka 17 %, nogomet 11 %, atletika 17 %, boks 6 %, gimnastika 6 %, alpsko smučanje 6 %, akrobatika 6 %, rokomet 6 %, odbojka 11 %.

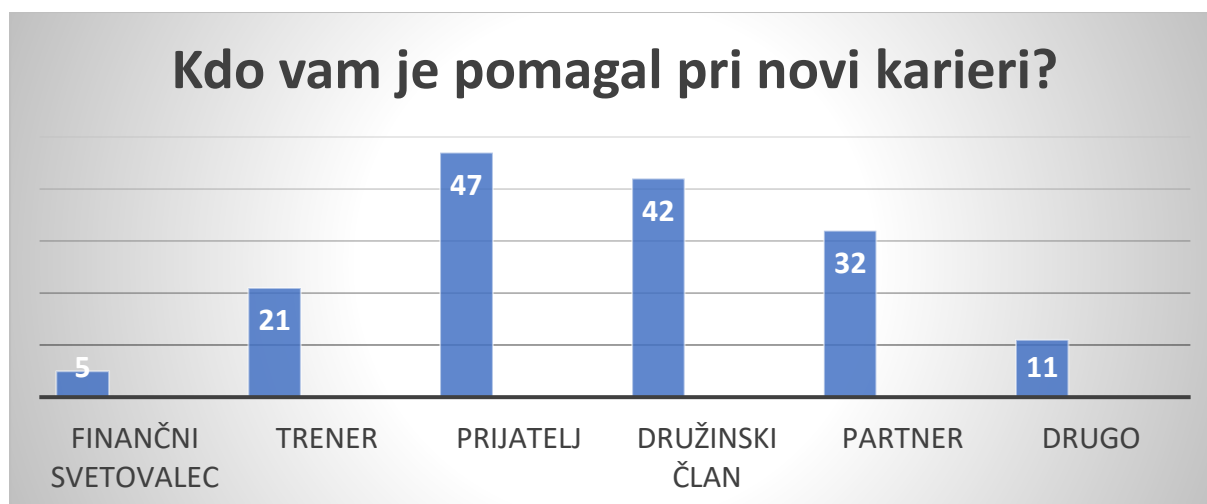
3. Kdaj ste začeli razmišljati, kaj boste počeli po športni upokojitvi?

Graf 3: Kdaj športniki začnejo razmišljati, kaj bodo počeli po upokojitvi

Največ športnikov je o času po upokojitvi začelo razmišljati že pred koncem športne kariere, kar je dobro, saj nikoli ne veš, kdaj pride poškodba, ki ti konča kariero. Kar tretjina anketirancev pa je o delu po športni karieri začela razmišljati šele po koncu kariere. Podrobnejši rezultati so naslednji: med športno kariero je o času po športni upokojitvi razmišljalo 63 % anketiranih, tik pred koncem kariere 5 %, po koncu kariere 32 %, kakega drugega odgovora pa ni navedel nihče (drugo 0 %).

4. Kdo vam je pomagal pri novi karieri?

Graf 4: Kdo pomaga športnikom pri začetkih nove kariere

Pri tem anketnem vprašanju je bilo možnih več odgovorov. Večini športnikov so pri začetkih nove kariere pomagali prijatelji in družinski člani, presenetljivo malo anketiranim pa je pomagal finančni svetovalec. Kot opazimo, športniki raje zaupajo ljudem, ki jih poznajo in jim zaupajo v vsakdanjem življenju. Podrobni rezultati so naslednji: finančni svetovalec je pomagal 5 % anketiranih, trener 21 %, prijatelj 47 %, družinski član 42 %, partner 32 %. Druge vire pomoči je navedlo 11 % anketiranih, in to so bili plesni partner pri 5 % in soplesalka pri 5 % anketiranih.

5. Zakaj ste se odločili za finančnega svetovalca?

Graf 5: Zakaj se športnik odloči za finančnega svetovalca

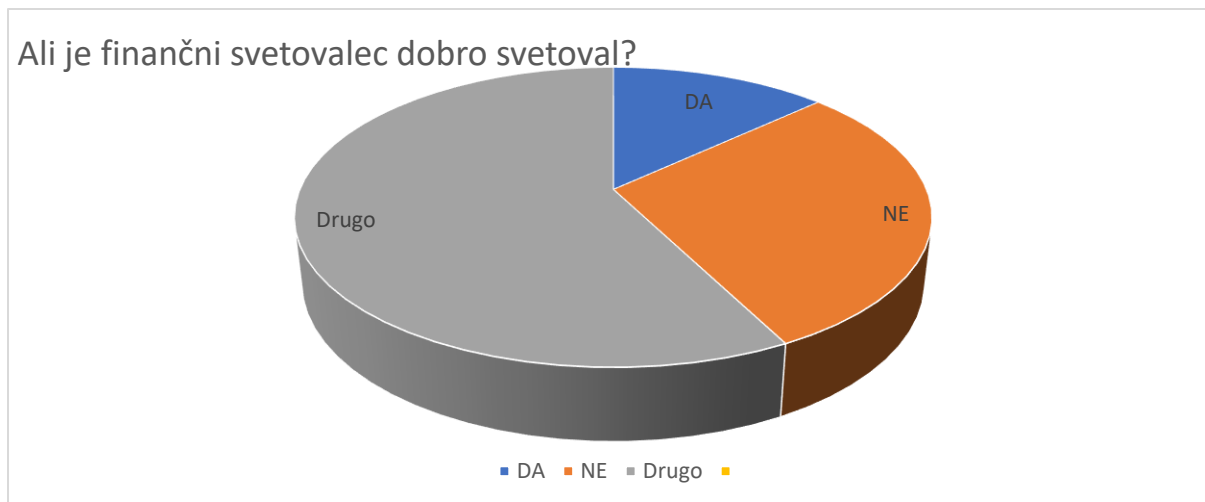
Večina športnikov (88 %) nima finančnega svetovalca. To lahko pojasnimo s tem, da pri nas najem finančnega svetovalca ni tako razširjen kot v tujini. Naši športniki svojih financ ne zaupajo tujcem, kljub temu da so to strokovnjaki na svojem področju.

Podrobni rezultati so naslednji: finančnega svetovalca so vzeli, ker so jim tako svetovali prijatelj, družinski član, partner, je navedlo 6 % anketiranih.

Za finančnega svetovalca so se odločili, ker je imel prijatelj ali znanec dobro izkušnjo s finančnim svetovalcem, je navedlo tudi 6 % anketiranih.

Da nimajo finančnega svetovalca, pa je navedlo, kot že omenjeno zgoraj, 88 % anketiranih.

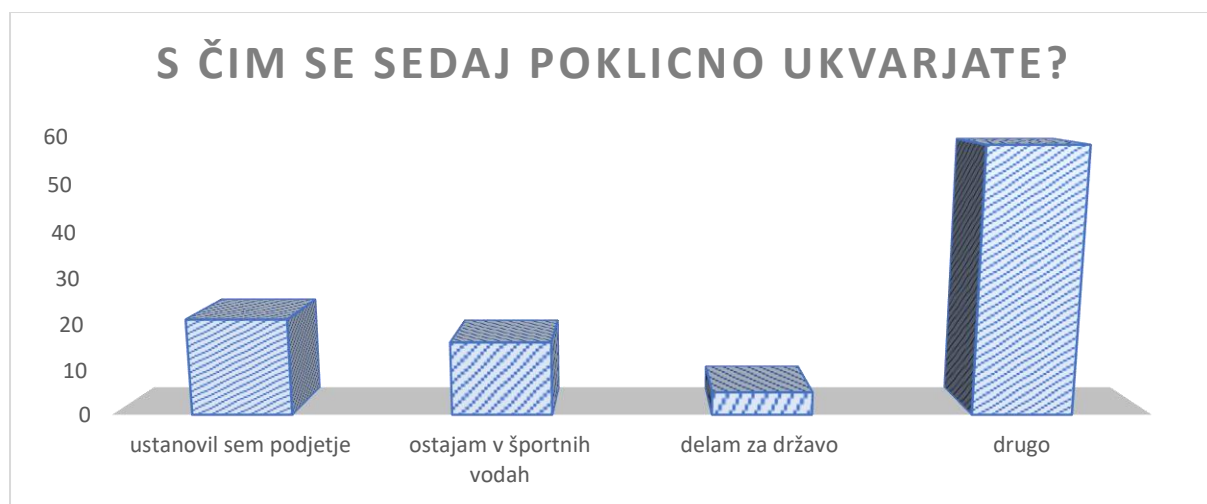
6. Ali vam je finančni svetovalec dobro svetoval?

Graf 6: Finančni svetovalec dobro svetuje

Skoraj tretjina anketirancev, to je 29 %, je imela s finančnimi svetovalci slabe izkušnje. Da so bili nasveti finančnega svetovalca dobri, je navedlo 14 % anketiranih. Preostalih 57 % pa se ni izjasnilo glede izkušenj s finančnim svetovalcem.

7. S čim se sedaj poklicno ukvarjate?

Graf 7: Novi poklic upokojenih športnikov

Le 16 % anketiranih je ostalo v športnih vodah, kar me je presenetilo. Ena petina anketiranih bivših športnikov je ustanovila podjetje, preostali so kot odgovor izbrali drugo in so napisali kje delajo; večina je zaposlenih v podjetjih, nekateri pa študirajo. Podrobni rezultati so naslednji:

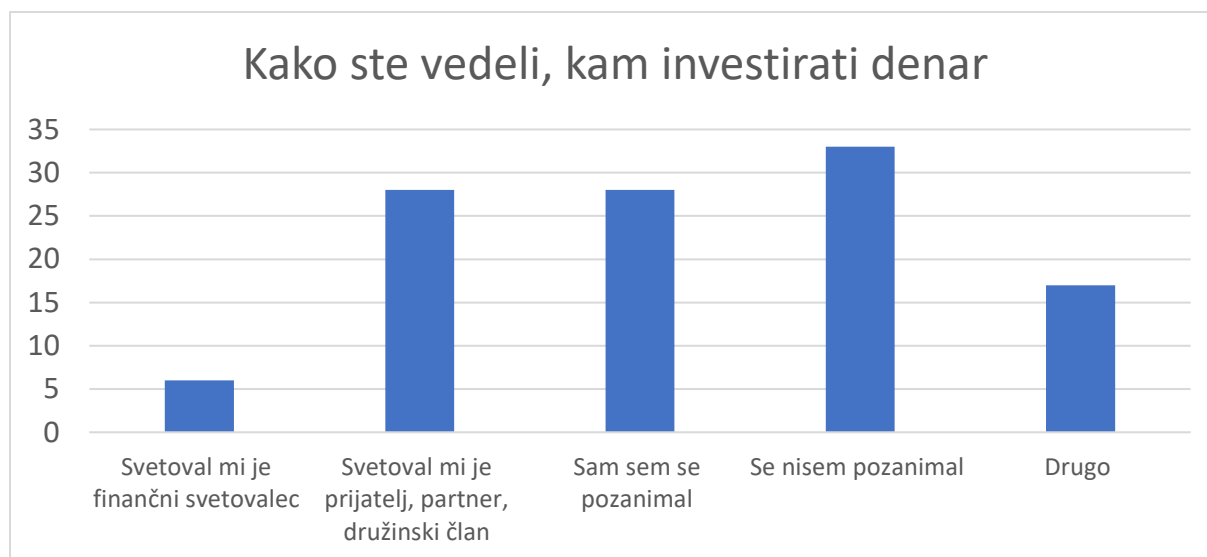
ostajam v športnih vodah (trener, vodja kluba, športni menedžer ...) – 16 %

ustanovil sem podjetje – 21 %

delam za državo (vojska, policija) – 5 %

drugo (delo v časopisni hiši, zaposlen v podjetju, banka, profesor športne vzgoje, delo v šoli, študij) – 58 %

8. Kako ste vedeli, kam investirati denar?

Graf 8: Kako so vedeli, kam investirati denar

Tudi pri tem vprašanju je bilo mogoče navesti več odgovorov.

Tretjina anketiranih se je sama pozanimala, kako in kam investirati, slabi tretjini so pomagali domači ter prijatelji, slaba tretjina se o tem ni pozanimala. Finančnega svetovalca si je priskrbelo samo 6 % anketiranih.

Podrobna porazdelitev rezultatov je naslednja:

svetoval mi je finančni svetovalec – 6 %

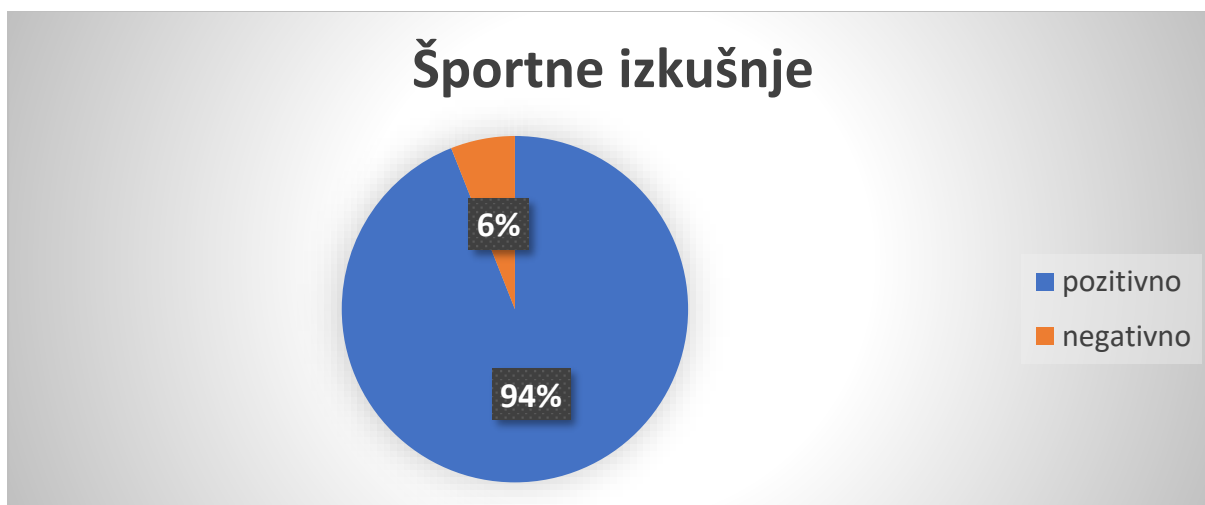
svetoval mi je prijatelj, partner, družinski član – 28 %

sam sem se pozanimal – 33 %

se nisem pozanimal – 28 %

drugo – 17%

9. Ali so vam športne izkušnje pozitivno ali negativno pomagale pri novi karieri?

Graf 9: Športne izkušnje vplivajo pozitivno ali negativno

Iz odgovorov anketirancev ugotavljam, da so športne izkušnje zelo pomembne za nadaljnjo kariero. Pozitivno je na to vprašanje odgovorilo 94 %, negativno pa samo 6 % anketiranih.

10. Katere športne navade so vam najbolj pomagale pri novi karieri?

Graf 10: Katere lastnosti najbolj pomagajo pri novi karieri

Anketirani so lahko izbrali več odgovorov.

Vztrajnost, disciplina in organiziranost so zelo pomembne tako v športni karieri kot pri začetku nove kariere. Kako so se podrobno odločili, vidimo iz naslednjih rezultatov:

vztrajnost – 83 %

disciplina – 72 %

organiziranost – 72 %

drugo (kreativnost) – 5 %

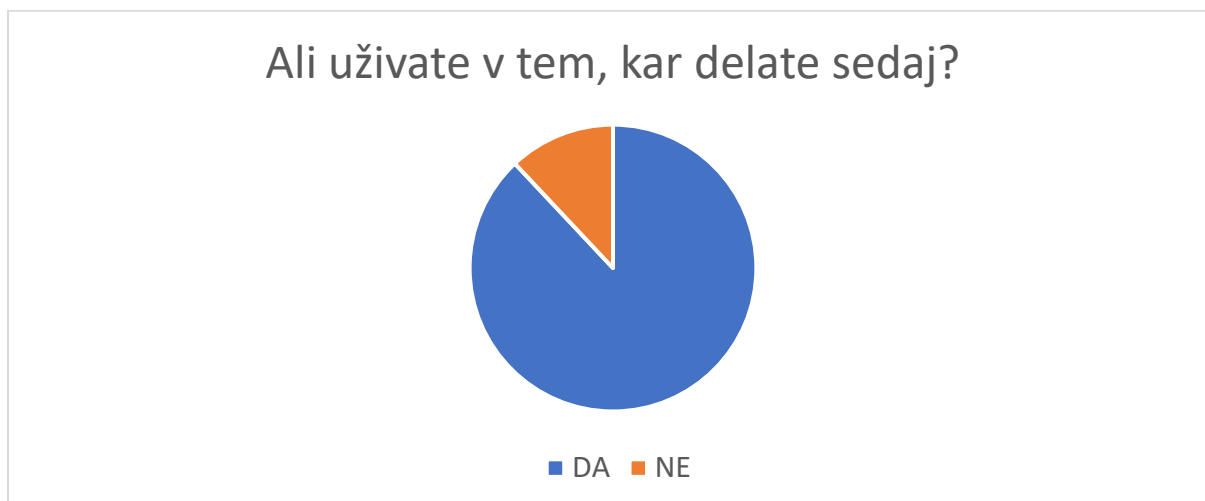
11. Ali ste med športno kariero dovolj zaslužili, da bi preživel do konca življenja?

Graf 11: Ali so športniki zaslužili dovolj, da bi preživel do konca življenja

Samo 6 % upokojenih športnikov, ki so izpolnjevali mojo anketo, je navedlo, da so zaslužili v času svoje športne kariere dovolj denarja, da bi z njim preživel do konca življenja. Preostalih 94 % pač ni zaslužilo toliko denarja.

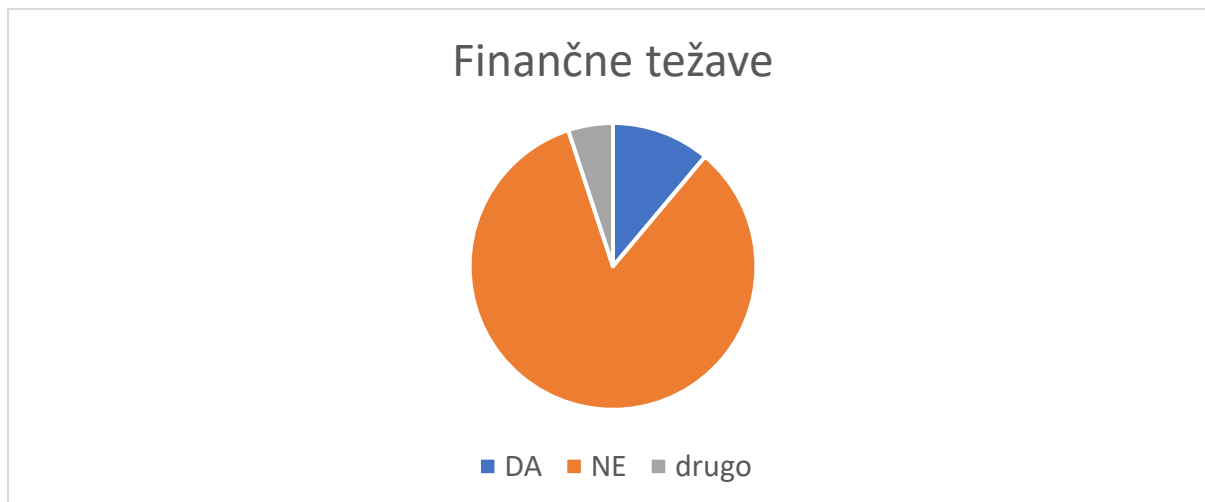
12. Ali po končani športni karieri uživate v tem, kar delate sedaj?

Graf 12: Ali športniki uživajo v novem delu

Velika večina upokojenih športnikov, ki so izpolnjevali anketo, je navedla, da uživajo v tem, kar delajo sedaj. Tako je odgovorilo 88 % anketiranih. Zadovoljstvo z delom je pomembno ne samo za športnike, ampak za vsakega človeka. Če ne uživaš v tem kar delaš, ne moreš biti srečen. Preostalih 12 % anketiranih verjetno ni srečnih v svoji dejavnosti po športni karieri.

13. Ali ste po koncu športne kariere zašli v finančne težave?

Graf 13: Ali so športniki zašli v finančne težave po športni upokojitvi

Večina anketiranih športnikov (83 %) je na to vprašanje odgovorila z ne, ampak vedno se najdejo nekateri, ki hitro zaidejo v finančne težave. Tako tudi športniki, saj je kar 11 % anketiranih priznalo, da so zašli v težave. 5 % anketiranih se ni opredelilo glede finančnih težav.

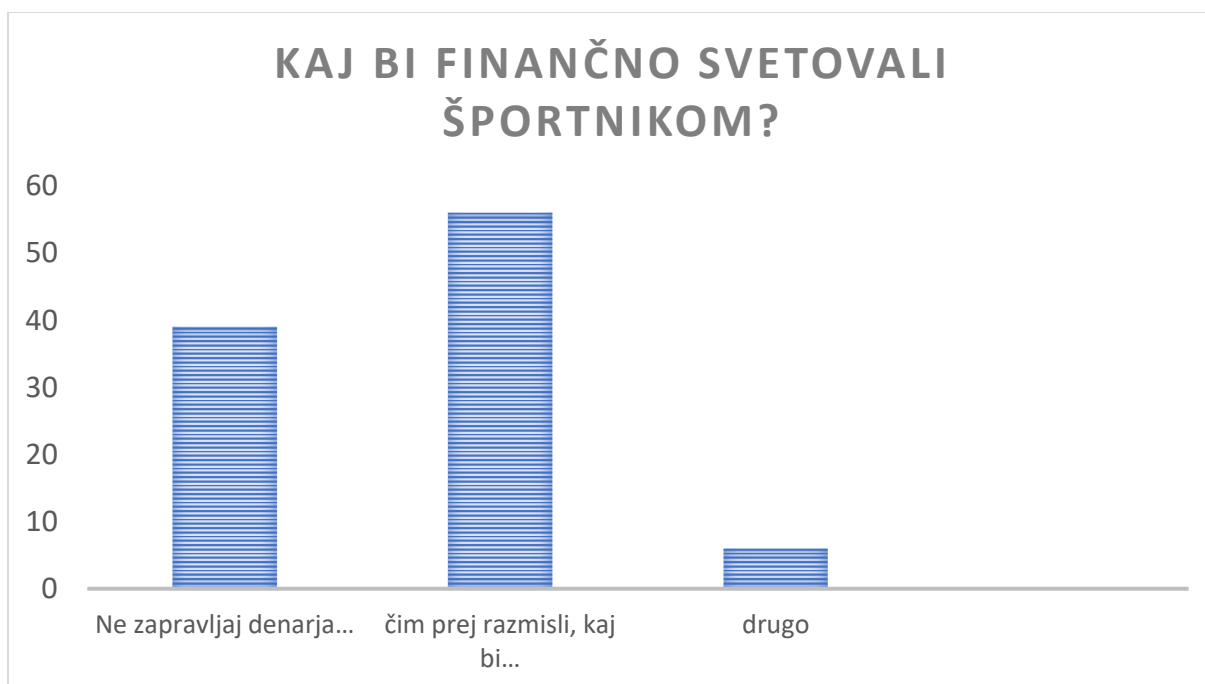
14. Kaj bi spremenili v športni karieri?

Graf 14: Kaj bi športniki spremenili v svoji karieri

Velika večina anketiranih (56 %) bi svojo športno kariero zaključila kasneje, kot so jo. Nobeden od anketiranih je ne bi zaključil prej. Pod drugo (za kar se je odločilo 38 % anketiranih) jih je veliko napisalo, da bi bolje pazili na svoje zdravje in telo. Da se sploh ne bi ukvarjali s športom, pa je navedlo 6 % anketiranih.

15. Kaj bi finančno svetovali športnikom?

Graf 15: Kaj bi upokojeni športniki svetovali športnikom

Skoraj dve tretjini (56 %) anketiranih športnikov svetuje, naj se aktivni športniki prej pozanimajo o finančnih naložbah in naj prej razmišljajo, kaj bodo počeli po športni upokojitvi. Več kot ena tretjina (39 %) bi jim svetovala, naj ne upravljajo denarja... Drugačne možnosti je navedlo 6 % anketiranih.

POTRJEVANJE HIPOTEZ

Prva hipoteza se glasi: večina športnikov začne prepozno razmišljati, kaj bodo počeli po športni upokojitvi.

Hipoteza je zavrnjena. Večina anketiranih (63 %) je o tem, kaj bodo počeli po koncu športne kariere, začela razmišljati že med športno kariero.

Druga hipoteza se glasi: športniki menijo, da po koncu svoje kariere ne potrebujejo dodatnega vira prihodka.

Tudi druga hipoteza ni potrjena, saj je samo 6 % anketiranih odgovorilo, da so med športno kariero zaslužili dovolj denarja.

Tretja hipoteza se glasi: športniki ne uživajo v tem, kar delajo sedaj.

Hipoteza ni potrjena, saj je na to vprašanje 88 % anketiranih športnikov odgovorilo, da uživajo v tem, kar delajo sedaj.

Četrta hipoteza se glasi: športniki svojih financ ne zaupajo finančnim svetovalcem.

Hipoteza je potrjena, saj je na vprašanje, kako ste vedeli, kam investirati denar, le 6 % anketiranih odgovorilo, da jim svetuje finančni svetovalec.

Peta hipoteza se glasi: športnikom pri novi karieri pomagajo navade, ki so jih pridobivali med športno kariero.

Hipoteza je potrjena, saj je na vprašanje, ali so vam športne izkušnje pozitivno ali negativno pomagale pri novi karieri, kar 94 % anketiranih odgovorilo z da.

Šesta hipoteza se glasi: športniki se dobro pozanimajo, komu zaupati na finančnem področju.

Hipoteza je potrjena, saj se samo tretjina anketiranih ni pozanimala, kam investirati denar.

Sedma hipoteza se glasi: športnikom na začetku nove kariere pomagajo prijatelji, partner in družinski član.

Hipoteza je potrjena, saj so večini anketiranih na začetku nove kariere pomagali prijatelji, partnerji in družinski člani.

INTERVJU S FINANČNIM SVETOVALCEM

14. 2. 2023 sem opravil intervju s finančnim svetovalcem gospodom Vezoviškom, lastnikom podjetja Vezovišek & partnerji, d. o. o. Vprašal sem ga, ali svetuje tudi upokojenim športnikom. Odgovoril je, da ima 3 upokojene športnike, katerim upravlja premoženje, in da so vsi trije prišli do njega šele po športni upokojitvi. Njihov problem je, da so se prepozno odločili, da bi jim finančni svetovalac upravljal njihovo premoženje. S svojim premoženjem se bi morali ukvarjati že, ko so ga ustvarjali. Samo eden izmed njih sledi finančnim navodilom, katere je dal finančni svetovalac, preostala dva pa ne povsem. Ima pa tudi še aktivne športnike, ki so pravočasno začeli upravljati svoje premoženje s pomočjo finančnega svetovalca, veliko od njih živi v tujini, kjer se profesionalno ukvarjajo s športom.

Ameriške lige, kot sta NBA in NHL, imajo obvezno finančnega svetovalca. Njihov problem so partnerji, saj celo življenje živijo na visokem življenjskem nivoju. Prednost Slovencev je v tem, da v Sloveniji niso tako velike plače za športnike kot v ZDA, Veliki Britaniji, Aziji ... Imajo tudi drugačen življenjski slog. Denar, ki ga slovenski športniki zaslužijo med športno kariero, s pomočjo ali brez pomoči svetovalcev investirajo že v času športne kariere.

ZAKLJUČEK

V raziskovalni nalogi sem ugotovil, da so si slovenski upokojeni športniki različni in jih ne moremo metati v isti koš. Nekateri se gradnje svoje poslovne kariere lotijo premišljeno, drugi pač ne. Zato nekateri bankrotirajo, drugi pa uspejo v novi karieri. V teoretičnem delu sem preučeval članke in prebiral intervjuje z nekaterimi upokojenimi športniki. V praktičnem delu sem pa najprej sestavil anketo, kjer sem moral dobro razmisliti, katera vprašanja jim bom postavil. V nadaljevanju sem obiskal finančnega svetovalca, ki je potrdil moje hipoteze.

Z analizo anketnega vprašalnika sem ugotovil, da slovenski upokojeni športniki:

- ▶ pravočasno začnejo razmišljati o novi karieri,
- ▶ ker med športno kariero premalo zaslužijo, da bi lahko uživali v brezdelju,
- ▶ zato si izberejo poklic ali delo, v katerem uživajo,
- ▶ se dobro pozanimajo, kam investirati denar,
- ▶ zelo malo jih za nasvet vpraša finančnega svetovalca, zato raje vprašajo za nasvet svojega partnerja, prijatelje in družinske člane,
- ▶ kljub temu da malo športnikov za nasvet vpraša finančnega svetovalca, jih je izmed anketiranih samo 11 % bankrotiralo, ker so jim v novi karieri pomagale športne navade.

VIRI IN LITERATURA

- Vrhunski šport, osebni bankroti in dvojna kariera {online}. {Citirano 16. feb. 2023; 20:15}. Dostopno na spletnem naslovu:
[Vrhunski šport, osebni bankroti in dvojna kariera \(finance.si\)](#)
- Športna pot od sanjskih plač do bankrotov {online}. {Citirano 18. feb. 2023; 18:30}. Dostopno na spletnem naslovu:
[Športna pot od sanjskih plač do bankrotov - siol.net](#)
- Ali je Bojan Križaj dokončno bankrotiral {online}. {Citirano 19. feb. 2023; 21:35}. Dostopno na spletnem naslovu:
[Hrvaški Dnevno: Ali je Bojan Križaj dokončno bankrotiral? \(prava.si\)](#)
- Novomeška košarkarska legenda Matjaž Smodiš je zdaj gostinec {online}. {Citirano 21. feb. 2023; 16:23}. Dostopno na spletnem naslovu:
[Novomeška košarkarska legenda Matjaž Smodiš je zdaj gostinec - Slovenske novice](#)

PRILOGE

- PRILOGA 1: ANKETNI VPRAŠALNIK
<https://www.1ka.si/a/7c9a137c>